

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 8/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. januára 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Svätoslavom Vaškom, Baštová 5/A, Bardejov, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 76/2011 a v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014 a namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“, v citáciách aj „porušovateľ“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 76/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014 a porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 76/2011, a to najmä v súvislosti s tým, že po podaní odvolania (3. september 2013) odporcom proti rozsudku okresného súdu vyhlásenému 29. júla 2013 bol okresný súd nečinný. Až po podaní sťažnosti na prieťahy v napadnutom konaní ju predsedníčka okresného súdu prípisom sp. zn. Spr. 2145/2014 zo 6. mája 2014 informovala, že uvedenú sťažnosť považuje za dôvodnú, ale *„nepovažuje za potrebné prijať žiadne ďalšie opatrenia na odstránenie prieťahov vo vzťahu k zákonnému sudcovi vzhľadom na to, že spis sa od 22. 4. 2014 nachádza na Krajskom súde v Bratislave“*.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla:

„... svojím podaním zo dňa 25.6.2014 žiadala Krajský súd v Bratislave o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedkyňou porušovateľa. V nej sťažovateľka namietala, že:

- zo strany predsedkyne porušovateľa nebola dodržaná lehota na vybavenie sťažnosti podľa § 65 ods. 1. Sťažnosť zo dňa 10.4.2014 bola doručená súdu 14.4.2014, lehota na vybavenie sťažnosti uplynula 14.5.2014. Na poštovú prepravu bol list zo strany porušovateľa odoslaný 23.5.2014, doručený sťažovateľke bol 27.5.2014,

- až po podaní sťažnosti začal porušovateľ urýchlene konať a dňa 24.4.2014, teda po siedmich mesiacoch odstúpil spisový materiál na Krajský súd v Bratislave, teda v rozpore s § 209a ods. 2 OSP.

- Listom zo dňa 13.8.2014 predseda Krajského súdu v Bratislave pod č. Spr. 2202/14 oznámil sťažovateľke, že sťažnosť nebola vybavená predsedkyňou porušovateľa v zákonnej lehote.

- Sťažovateľka sa cíti byť ukrivdená postupom porušovateľa pri vybavení jej sťažnosti v tomto sťažnostnom konaní a uvádzaním nepresných a nesprávnych údajov, ktoré porušovateľ uviedol v upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 6.5.2014...“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/76/2011 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie veci zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a upovedomením o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 6.5.2014 Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014 porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014 porušené bolo.“

Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prieťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní

pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci

bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom časti sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 76/2011 malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 29. júla 2013 rozhodol rozsudkom v merite veci, proti ktorému sa odvolal odporca 3. septembra 2013. Keďže okresný súd po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu bol nečinný, sťažovateľka podala 14. apríla 2014 predsedovi okresného súdu sťažnosť a okresný súd následne 24. apríla 2014 predložil súdny spis spolu s odvolaním na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím vo veci ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky, a preto už nemohol v čase doručenia sťažnosti žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prieťahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľkou v sťažnosti označené práva.

Keďže sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 24. októbra 2014, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu v sťažnosti označených práv jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 2145/2014.

Ústavný súd vo svojej štandardnej judikatúre uvádza, že čl. 46 ods. 1 ústavy predstavuje primárne východisko pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a na základe toho ho možno považovať aj za základ ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa základného práva podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (napr. IV. ÚS 165/07).

Kritériom aplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy (a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ich právnom stave). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

Sťažovateľka v súvislosti s porušením označených práv namieta postup okresného súdu pri vybavovaní jej sťažnosti na prieťahy v napadnutom konaní uplatnenej podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že namietaný administratívno-právny postup všeobecných súdov nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie, pretože tu nejde o konanie, v ktorom by sa bezprostredne

rozhodovalo o právach, resp. povinnostiach sťažovateľky (napr. IV. ÚS 326/2011, IV. ÚS 242/2014, III. ÚS 579/2013).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

Ústavný súd v závere pripomína, že ak by krajský súd v odvolacom konaní rozsudok okresného súdu z 29. júla 2013 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, sťažovateľka môže za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prieťahom, predložiť ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2015